

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

DCI.5533.117.2015.SBD

Protokół kontroli nieprzewidzianej w Planie Nadzoru Pedagogicznego Mazowieckiego Kuratora Oświaty na rok szkolny 2015/2016

1. Kontrolę przeprowadzono w **Gimnazjum Nr 2 im. Zjednoczonej Europy w Miejskim Zespole Szkół Nr 1 w Ciechanowie, ul. Powstańców Wielkopolskich 1, 06-400 Ciechanów**, którego dyrektorem jest **Pan Dariusz Mosakowski**.
2. Kontrolę w dniu 15 października 2015 roku przeprowadziła Daniela Szczepkowska-Bluj - starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Warszawie Delegatura w Ciechanowie, 06-400 Ciechanów, ul. Księdza Piotra Ściegiennego 9, na podstawie upoważnienia z dnia 13 października 2015 roku nr DCI.5533.117.2015.SBD wydanego przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty.
3. Tematyka kontroli: **„Nadzór dyrektora szkoły nad przestrzeganiem przez nauczycieli praw dziecka i ucznia”**.
4. W trakcie kontroli doraźnej przeprowadzono rozmowę z dyrektorem szkoły, wicedyrektorem, wychowawcą klasy IIIb oraz dokonano analizy następującej dokumentacji:
 - a) Statutu Gimnazjum Nr 2 im. Zjednoczonej Europy, w części określającej:
 - prawa ucznia (art. 43),
 - obowiązki ucznia (art. 44),
 - nagrody i kary (art.45),
 - wewnątrzszkolny system oceniania – rozdział IX.
 - b) Szkolnego Programu Wychowawczego i Szkolnego Programu Profilaktyki,
 - c) planu nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły na rok szkolny 2014/15 i 2015/2016,
 - d) sprawozdania z nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły za rok szkolny 2014/15,
 - e) przedmiotowego systemu oceniania z geografii,
 - f) dziennika zajęć lekcyjnych klasy IIb – rok szkolny 2014/15,
 - g) pisemnych informacji sporządzonych przez dyrektora zespołu, nauczyciela geografii, wychowawcę klasy IIb, pedagoga i psychologa szkolnego,
 - h) rejestru skarg i wniosków.

Przeprowadzono także badanie ankietowe uczniów klasy IIIb (klasa do której uczęszcza Natalia) i klasy IIIId (wybranej losowo). W badaniu wzięło udział 41 gimnazjalistów obecnych w danym dniu.

Parafy*

kontrolujących

dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. 2015, poz. 1270) „parafy kontrolujących i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

Kontrolę doraźną przeprowadzono w związku z pismem

Gimnazjum Nr 2 im. Zjednoczonej Europy w Miejskim Zespole Szkół Nr 1 w Ciechanowie w sprawie nieprzestrzegania praw dziecka i ucznia przez nauczycielkę

Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnione nieprawidłowości.

W dniu 25 maja 2015 roku do wiadomości Kuratorium Oświaty w Warszawie Delegatura w Ciechanowie wpłynęło pismo pani Gimnazjum Nr 2 w Ciechanowie.

Na potrzeby rozpatrzenia kwestii poruszonych przez zwrócono się do dyrektora Miejskiego Zespołu Szkół Nr 1 w Ciechanowie o udzielenie informacji o podjętych działaniach wyjaśniających sformułowane zarzuty. Z informacji przesłanej przez dyrektora wynika, że podjął on szereg działań, które miały na celu rozwiązanie zgłoszonych problemów. Odbył m. in. spotkania w obecności pedagoga z uczennicą, jej matką, i wychowawcą klasy; pozyskał pisemne opinie od wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego i wicedyrektora zespołu sprawującego nadzór pedagogiczny nad pracą gimnazjum; dokonał analizy zapisów Statutu Gimnazjum w zakresie wewnątrzszkolnego systemu oceniania oraz przedmiotowego systemu oceniania z, przeprowadził badanie ankietowe wśród uczniów klasy IIb i jej rodziców. Efektem tych działań było sformułowanie wniosków i zaleceń do dalszej pracy nauczycielce geografii.

W celu ustalenia zasadności podniesionych zarzutów przez w dniu 15 października 2015 r. przeprowadzono kontrolę doraźną dotyczącą nadzoru dyrektora szkoły nad przestrzeganiem przez nauczycieli praw dziecka i ucznia.

Na podstawie czynności kontrolnych ustalono, że Statut Gimnazjum Nr 2 im. Zjednoczonej Europy w Ciechanowie zawiera prawa i obowiązki uczniów oraz katalog kar i nagród. Opisano też procedurę postępowania w przypadku naruszenia praw ucznia.

Z wyjaśnień dyrektora wynika, że w gimnazjum od 1 września 2014 roku działa Szkolny Rzecznik Praw Ucznia, który jest zarazem opiekunem Samorządu Uczniowskiego.

Program Wychowawczy i Program Profilaktyki zawierają zadania w zakresie przestrzegania praw ucznia i dziecka. Dotyczą one m. in. wspierania ucznia w poszukiwaniu pozytywnych wartości; propagowanie kultury osobistej i kultury słowa w relacjach międzyludzkich; organizowanie zajęć profilaktycznych, warsztatów psychologiczno-pedagogicznych; umacnianie zachowań asertywnych oraz postaw tolerancyjnych z poszanowaniem praw człowieka, dziecka, ucznia. Podstawą do ustalenia celów i zadań była diagnoza potrzeb środowiska szkolnego.

Plan nadzoru pedagogicznego obejmuje wymagane prawem wszystkie formy nadzoru prowadzone przez dyrektora.

Dyrektor zespołu, dwa razy w roku, przedstawia radzie pedagogicznej wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego. W sprawozdaniu za rok szkolny 2014/2015 odniósł się do wszystkich form nadzoru, w tym do wyników ewaluacji wewnętrznej, kontroli przestrzegania prawa przez nauczycieli, wspomaganie nauczycieli. W sprawozdaniu znajduje się odniesienie do realizacji planów pracy wychowawczej. Na tej podstawie ustalił wnioski do

Parafy*
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. 2015, poz. 1270) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

pracy w nowym roku szkolnym, w tym kierowane do nauczycieli przedmiotów, wychowawców klas, zespołów nauczycielskich.

W roku szkolnym 2014/2015 wicedyrektor przeprowadził obserwację zajęć geografii w klasie IIc. Arkusz obserwacji zajęć bez uwag i zaleceń.

Ustalono, że w dokumentacji szkoły znajdują się dwie opinie nr wydane przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną w Ciechanowie w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb uczennicy ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się oraz wydana przez Specjalistyczny Szpital Wojewódzki w Ciechanowie - Poradnię Psychologiczną dla Dzieci. Zalecane formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej to m. in:

- 1) dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych uczennicy ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (podane przykłady z języka polskiego, przyrody, języków obcych),
- 2) udział w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych usprawniających zaburzone funkcje,
- 3) zwolnienie z nauki drugiego języka obcego,
- 4) zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze.

Z przeglądu dziennika zajęć lekcyjnych klasy IIb za rok szkolny 2014/2015 wynika, że uczennica uzyskała w klasie IIb z postępów w nauce średnią ocen 2.23. Zachowanie ustalono jako poprawne. Z na I półrocze roku szkolnego 2014/2015 otrzymała następujące oceny cząstkowe: 2, 1, 1/2, 1/2. Na ich podstawie nauczycielka wystawiła śródroczną ocenę klasyfikacyjną W II semestrze uczennica otrzymała następujące oceny cząstkowe: 2, 2, 1, 1, 1/2, 1/1, 3, +,+,+,+.

Nauczycielka na koniec roku szkolnego wystawiła uczennicy roczną ocenę klasyfikacyjną Analiza ocen wskazuje, że nauczyciel stosuje różne formy oceniania oraz umożliwia poprawę sprawdzianów i prac klasowych (np. 1/2). Wewnętrzny System Oceniania jak i przedmiotowy system oceniania z nie zawiera zapisu dotyczącego stosowania plusów lub minusów i nie powinny być one zapisywane w dzienniku zajęć lekcyjnych.

Natomiast zapisy przedmiotowego systemu oceniania wskazują, że ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia: wypowiedzi ustne, wypowiedzi pisemne, aktywność i praca na lekcji, podstawowe umiejętności praktyczne, praca domowa, aktywność obejmująca prezentowanie wyników swojej pracy w różnej formie. Wobec powyższego nauczyciel za dodatkowe prace (4 plusy) powinien zgodnie z przedmiotowym systemem oceniania wstawić ocenę za jedną z wymienionych form aktywności ucznia. Ocena miałaby charakter motywujący i zachęcający do dalszej pracy. Nauczycielka nie uwzględniła ww. formy oceniania.

Kontrolujący nie potrafił jednoznacznie stwierdzić, czy nauczyciel respektuje wskazania poradni psychologiczno-pedagogicznej dotyczące dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych uczennicy ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Przedstawiona przez dyrektora zespołu „Analiza samodzielnych prac w roku szkolnym 2014/2015” przygotowana przez panią nie umożliwiła potwierdzenia o respektowaniu wskazań poradni, gdyż brakowało prac pisemnych innych uczniów w celu dokonania porównania (sprawdziany i prace klasowe przechowywane są przez rok szkolny). Nauczyciel w opracowanym materiale wyjaśnił, że uczniowie z opiniami z poradni na sprawdzianach i innych typach prac samodzielnych mieli zmniejszoną liczbę zadań do wykonania. Poza tym, każdy uczeń na własną prośbę, jeśli

Parafy*
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. 2015, poz. 1270) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

zachodziła taka potrzeba miał prawo przedłużenia pisania pracy w czasie przerwy. **Aktualnie nauczyciel przebywa na rocznym urlopie zdrowotnym.**

Stwierdzono, że w ubiegłym roku szkolnym uczestniczyła w zajęciach dydaktyczno - wyrównawczych z geografii, języka polskiego, chemii, fizyki.
Szkoła nie zorganizowała dla uczennicy zajęć korekcyjno – kompensacyjnych usprawniających zaburzone funkcje.

Z przeglądu dziennika zajęć lekcyjnych klasy IIb za rok szkolny 2014/2015 wynika, że uczennica opuściła 102 godziny, w tym usprawiedliwionych 81, nieusprawiedliwionych 21, 9 spóźnień. uczestniczyła we wszystkich zebraniach organizowanych przez szkołę (w roku szkolnym 2014/2015 odbyły się 4 zebrania).

Z oświadczenia pedagoga szkolnego z dnia 28 maja 2015 r. wynika, że nie było sygnałów od o atmosferze panującej w czasie zajęć

Z wypowiedzi ustnej oraz informacji pisemnej przygotowanej przez wychowawcę klasy IIb (aktualnie IIIb) wynika, że zarówno uczniowie jak i ich rodzice poruszali temat lekcji mówili, że „panuje na nich stresująca atmosfera, atmosfera dyscypliny, ciężkiej pracy, nie ma rozmów”. Rodzice dodali, że uczniom bardzo trudno zdobyć wysokie oceny z klasówek czy kartkówek. Zgłaszali też, że niedopuszczalna jest forma, w jakiej rodzic musi usprawiedliwiać nieobecność ucznia na pracy klasowej z (usprawiedliwienie osobiste przez rodzica). Wychowawca wszystkie uwagi zgłoszone przez rodziców przekazał nauczycielowi zgodnie z ich prośbą. Uwagi nie zostały przekazane pedagogowi i psychologowi szkolnemu w celu uzyskania pomocy i rozwiązania zgłoszonych problemów.

Powyższe informacje potwierdza też analiza ankiet przeprowadzonych przez dyrektora zespołu wśród uczniów klasy IIb (27 osób) i ich rodziców (17 osób). Zarówno uczniowie jak ich rodzice wskazali w ankietach, że atmosfera panująca na lekcjach im nie odpowiada, uczniowie niechętnie przychodzą na lekcje i boją się na lekcji zadawać pytań.

Dyrektor szkoły podjął działania mające na celu podniesienie kompetencji wychowawczych nauczycieli. Odbyły się warsztaty dotyczące np. Zaburzeń lękowych u dzieci i młodzieży, Zaburzeń depresyjnych u dzieci i młodzieży, Odpowiedzialności etycznej i prawnej nauczyciela. Szkolenia prowadzone były przez instytucje zewnętrzne.

Dyrektor prowadzi rejestr skarg i wniosków. Z analizy rejestru wynika, że wcześniej nie było skarg na nauczycielkę

Kwestie dotyczące sytuacji wychowawczej w szkole, których nie udało się stwierdzić w toku postępowania wyjaśniającego, będą monitorowane w ramach nadzoru pedagogicznego w bieżącym roku szkolnym.

Procedury wyjaśniające poszerzono o diagnozę uczniów dotyczącą znajomości i przestrzegania praw dziecka i ucznia. Z analizy ankiet przeprowadzonych przez kontrolującego wynika, że:

Parafy*
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. 2015, poz. 1270) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

- Znaczna większość ankietowanych uczniów (40 z 41) twierdzi, że nauczyciele rozmawiali z nimi o ich prawach i obowiązkach, 1 uczeń był przeciwnego zdania.
- Mimo powszechnej deklaracji, dotyczącej znajomości praw dziecka i ucznia, gimnazjaliści nie potrafili podać przykładów praw jakie im przysługują. Powyższe wskazuje na niewystarczającą edukację uczniów w zakresie praw ucznia, dziecka.
- Uczniowie wiedzą, gdzie są zapisane prawa i obowiązki ucznia, wiedzą też gdzie mogą je znaleźć, aby móc je sobie przypomnieć.
- Gimnazjaliści rozmawiają z nauczycielami o swoich prawach i obowiązkach. Najczęściej rozmowy odbywają się na godzinach do dyspozycji wychowawcy klasowego i lekcjach wiedzy o społeczeństwie.
- W opinii ankietowanych 32 z 41 zdarzają się sytuacje, kiedy uczniowie nie respektują zasad wynikających z obowiązków ucznia, np. nie przychodzą na sprawdziany, prace klasowe; nie odrabiają pracy domowej; opuszczają zajęcia; używają telefonów komórkowych na lekcjach; nie szanują nauczycieli; używają wobec nich wulgarnego języka. Reakcją nauczycieli na powyższe sytuacje jest upominanie uczniów, wpisywanie uwag, odsyłanie do dyrektora lub pedagoga, podnoszenie głosu, denerwowanie się, wymyślanie kary.
- 32 z 41 uczniów wskazało w ankietach, że nauczyciele przestrzegają ich praw, 9 osób było przeciwnego zdania. Jako przykłady podali przetrzymywanie kartkówki i prac klasowych.
- Zdarza się, że nauczyciele używają takich słów, których celem jest ośmieszenie dziecka, takiej odpowiedzi udzieliło 14 z 41 uczniów podając przykłady „śmierdziuchy, słodka idiotka, lump, nic nie umiesz”, 27 uczniów uważa, że nauczyciele nie ośmieszają uczniów.
- Znaczna większość uczniów 39 z 41 uważa, że nauczyciele przy innych uczniach nie komentują ich spraw rodzinnych i osobistych.
- Według 28 uczniów nauczyciel nie nagrywał odpowiedzi koleżanek używając dyktafonu i nie prosił innych uczniów o pozostanie przy odpowiedzi jako świadków; pozostali uczniowie (13 z 41) potwierdzili powyższy zarzut.
- Większość uczniów 35 z 41 uważa, że w szkole przed lekcjami i w czasie przerw czuje się bezpiecznie; pozostali uczniowie stwierdzili, że odczuwają stres przed lekcją
- Wszyscy uczniowie odpowiedzieli, że nauczyciele informowali ich o swoich wymaganiach na poszczególne oceny klasyfikacyjne. Ponadto nauczyciele uzasadniają ocenę, którą ustalili na okres lub na koniec roku szkolnego.
- Według 39 z 41 uczniów ich wygląd nie ma wpływu na to, jaką utrzymują ocenę z przedmiotu, 2 osoby są przeciwnego zdania.
- Uczniowie mogą przekazywać nauczycielom własne opinie o sprawach dotyczących życia szkoły, tak uważa 34 z 41 uczniów; pozostali są przeciwnego zdania.
- Uczniowie ze swoich kłopotów najczęściej zwracają się dyrektorowi, wychowawcy, trenerowi, pedagogowi, tak uważa 27 z 41 uczniów, 12 uczniów nie zwraca się nikomu, 2 uczniów nie udzieliło odpowiedzi.

Wnioski i uwagi:

- 1) W szkole funkcjonuje statut, program wychowawczy, program profilaktyki. Dokumenty te stanowią prawo szkolne i zawierają katalog praw ucznia i dziecka. Podstawą do ustalenia celów i zadań była diagnoza potrzeb środowiska szkolnego.

Parafy*

kontrolującego/ych

dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. 2015, poz. 1270) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

- 2) Dyrektor zespołu, dwa razy w roku, przedstawia radzie pedagogicznej wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego. Na tej podstawie ustalono wnioski do pracy w nowym roku szkolnym, w tym kierowane do nauczycieli przedmiotów, wychowawców klas, zespołów nauczycielskich.
- 3) Plan nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2015/16 zawiera wszystkie wymagane przepisami prawa formy nadzoru. Istotnym elementem sprawowanego nadzoru jest m. in. przestrzeganie praw ucznia i dziecka.
- 4) Nadzór pedagogiczny dyrektora szkoły w zakresie realizacji procesu wychowawczego ma znamiona systematyczności. Zapewnia wsparcie nauczycielom w celu podniesienia kompetencji wychowawczych.
- 5) Szkoła prowadzi działania w zakresie upowszechniania wiedzy o prawach ucznia i dziecka. Jednak edukacja uczniów w zakresie ich praw jest niepełna, na co wskazuje fakt, że tylko nieliczni uczniowie potrafią podać pojedyncze przykłady praw ucznia.
- 6) Upowszechnianie praw dziecka i ucznia odbywa się przede wszystkim na godzinach do dyspozycji wychowawcy klasowego, wiedzy o społeczeństwie oraz popularyzowane są na gazetkach ściennych.
- 7) Prawa ucznia zapisane w Statucie szkoły nie są respektowane przez wszystkich nauczycieli. Dotyczy to prawa w zakresie poszanowania godności osobistej ucznia.
- 8) Szkoła nie zorganizowała uczniom zajęć korekcyjno-kompensacyjnych usprawniających zaburzone funkcje zgodnie z zaleceniami poradni psychologiczno-pedagogicznej.
- 9) Nauczyciel nie przestrzega zapisów wewnątrzszkolnego systemu oceniania poprzez wpisywanie w dzienniku zajęć lekcyjnych „+” lub „-”.
- 10) Większość ankietowanych uczniów 35 z 41 czuje się w szkole bezpiecznie; pozostali gimnazjaliści odczuwają stres przed lekcją

Zalecenia:

- 1) Pomoc psychologiczno-pedagogiczną organizować w oparciu o rozpoznane potrzeby i możliwości psychofizyczne uczniów oraz zalecenia poradni. Jej formy i zakres dostosować do indywidualnych potrzeb ucznia.

Podstawa prawna: § 3, 5, 7 ust. 1, 19 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r. poz. 532)

Termin realizacji zalecenia: 15 dni od otrzymania zalecenia

- 2) Wzmocnić nadzór dyrektora szkoły nad realizacją zadań powierzonych nauczycielom zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela.

Podstawa prawna: art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2014 r. poz. 191 z póź. zm.)

Termin realizacji zalecenia: w bieżącej pracy od 22 października 2015 r.

Parafy*

kontrolującego/ych

dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. 2015, poz. 1270) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

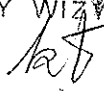
5. Ujawnione nieprawidłowości, w zakresie nieobjętym tematyką kontroli: nie stwierdzono.

Dyrektor szkoły/placówki ma prawo zgłosić Mazowieckiemu Kuratorowi Oświaty w ciągu 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli pisemne, umotywowane zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji zaleceń w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania (Podstawa prawne: art. 33 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty – Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.)

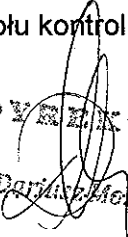
Protokół podpisali:

DYREKTOR

.....
mgr Dariusz Moczowski
(dyrektor szkoły/placówki)

STARSZY WIZYTOR

.....
Daniela Szczepkowska-Bluj
(przeprowadzający kontrolę)

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje dyrektor szkoły/placówki, w której przeprowadzono kontrolę, a drugi włącza się do akt kontroli.

Poświadczam odbiór protokołu kontroli

DYREKTOR

.....
mgr Dariusz Moczowski

Ciechanów, dnia 22 października 2015 r.

Parafy*
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. 2015, poz. 1270) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

Parafy*

kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 14 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. nr 168,poz.1324) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.